



Högtidstal 2015

Förra årets Högtidstal ägnades åt Gillets Papegoyetraditioner. Mycket av det som händer vid dessa skjutningar uti augusti månad bär censurens stämpel. Med tanke på den oro som nu finns ute i världen och med tanke på de skjutresultat vi åstadkommer bör dock inte Gillets medlemmar känna alltför stor trygghet gällande Landskronas försvarsförmåga.

Årets Högtidstal kommer därför att handla om andra världskriget! Eller snarare om när gillet återuppväcktes år 1944 och dess förste Älderman Sankt Knuts Gille i Landskrona var det första gamla gillet som återuppväcktes. För 71 år sedan, den 15 januari år 1944 hölls den första Högtidsstämman just här på hotellet.

I inbjudan stod bl.a. att läsa; "Entréavgiften till stämman blir kr 5 per person som betalas vid ingången. Efter hävdvunna hälsnings- och intagningsceremonier serveras omkring kl. 9 supé till ett pris av kr. 8 varefter följer bal". Inbjudan var underskriven av Gillets förste Älderman – Borgmästaren August Munck af Rosenschöld. En Älderman i ordets rätta betydelse – Rosenschöld var fyllda 76 år då han tillträdde.

Det blev från början succé – hundra män och nittiotvå kvinnor recipierade till Gillet. Damerna placerades till höger i denna sal. Långt senare flyttades damerna till vänster om mittgången, förmodligen på grund av drag från de höga fönstren. Men å andra sidan drar det numera från fläktarna.

Här tar Styrande Rådet gärna emot förslag hur vi på bästa sätt kan tillfredställa våra bedårande och hyllade Systrars dragproblem. Vi vill ju inte att ni tar på er mer kläder!

August Munck som var en god talare inledde stämman med ett informativt och intressant välkomsttal men mycket långt. Så ni har tur denna afton som bara behöver stå ut med några få enkla ord – törsten i era strupar kommer snart att vara ett minne blott...

Det högtidliga intagandet av nya recipiender blev till en resa utöver det vanliga – 192 recipiender skulle hälsas välkommen ur "välkomman". Som dagens Älderman har jag besvär med att klara betydligt färre antal recipiender. Kanske tar jag för stora klunkar?

Därefter utbringades en skål för konungen åtföljt av ett fyrfaldigt leve och Kungssången. Som sista ceremoni hissades Gillesduvan som ett tecken på att Fred och Endräkt skall råda i salen. Gillesmåltid följde som avslutades med promenadpolanaisen. Ett ceremoniell som gäller även idag.

Ett annat ceremoniell som lever kvar är Gillets egenkomponerade francaise. De första åren leddes denna av Äldermannen med assistans av sonen Claes Munck af Rosenschöld. Redan från början rådde kaos och till allas munterhet var far och son sällan överens om turerna i dansen. Förvirringen var total! När sedermera vår Klenodbevarare Svensson tog över ansvaret för dansen kan vi konstatera att själva förvirringsmomentet har gått i arv. Idag skulle Gillets medlemmar se det som ytterst uppseendeväckande och på gränsen till skandal om Svensson så att säga skulle få till det.

Redan 1945 tillkom parentation av Bröder och Systrar. Den första gripande parentationen hölls detta år över den yngste Gillesbrodern, officersaspiranten Einar Nordengren, som förolyckades under en övningsflygning. Einar var farbror till vår nuvarande Oldfru Monika.

Mat har alltid haft en framträdande roll vid våra Högtidsstämmor. Ja, det gäller väl även dryck! Med tanke på de ransoneringar som rådde vid denna tidpunkt gick det vid balen 1945 att få sin varmrätt

"kupongfri". Populär förrätt under Munckens Åldermannaperiod var sandwiches och då gärna delikatesssandwiches. Alternativ förrätt var en god sillmacka. Till detta dracks öl och snaps. En dryckesträdion som lever kvar än idag. Till måltiden går det fortfarande att som alternativ till vinet beställa en öl med tillhörande sup. Till varmrätten serverades under många år nystekt kalkon. Det betonades nogsamt att det var nystekt kalkon som gällde.

En nota från honnörsbordet finns bevarad från 1950. Kalaset gick löst på 206 kronor och 95 öre för nio personer, således 23 kr per person. Maten kostade 81 riksdaler och resten var diverse alkoholhaltiga drycker. Dock ingick en flaska ramlösa á 75 öre bland dryckeskostnaderna.

Allt har inte varit frid och fröjd eller om man så vill Fred och Endräkt i Gillet. En liten skärmytsling blossade upp mellan Nils Wihlborg och Sven Nordengren angående placeringen vid podiet. I ett brev till Åldermannen 1950 klagar Wihlborg att han som Äldste Stolsbroder var berättigad att sitta till höger om Åldermannen men att Nordengren, som var Stolsbroder, inför öppen ridå på högtidsstämman sagt till Wihlborg att Wihlborgs plats var till vänster om Åldermannen.

Vän av ordning kan nu fråga sig varför denna diskussion var så viktig. Jo, nu skall ni höra! Stolsbrodern till höger hade som viktig uppgift att fästa receptionsduvorna på de kvinnliga recipiendernas respektive barmar.

Wihlborg fortsätter i sitt brev till Åldermannen; "... denna uppgift tar alltså Nordengren ifrån mig" och fortsätter i brevet "... böjer sig Herr Nordengren fram över bordet och nappar till sig de framför mig liggande sköldarna med receptionsduvor över vilka det borde ha tillkommit mig och icke Nordengren att förfoga".

Det där är ett problem som lever kvar även idag. Styrande rådets medlemmar står i kö att få utföra denna synnerligen viktiga uppgift. Det åligger dock vår högt vördade Stolsbroder Anders Persson att fumla bland dekoltagen. En privilegierad arbetsuppgift!

År 1955 var deltagarantalet vid balen 150 medlemmar och gäster. Åldermannen August Munck af Rosenschöld deltar i full vigör. Vid det ordinarie årssammanträdet den 15 december 1955 meddelas att Åldermannen avlidit den 4 december i sitt hem Sundöre i sitt 87:e levnadsår. Till ny Ålderman valdes Äldste Stolsbroder Sven Nordengren, farfar till vår Oldfru Monika och till ny Stolsbroder valdes Claes Munck af Rosenschöld, son till August Munck af Rosenschöld.

Högtidstalet avslutades med att alla stod uppp sjöng nedanstående visa två gånger (på melodin 34:an) för att hylla vårt Knutsgille och vår förste Ålderman:

August Munck af Rosenschöld
idag för Dig vi gör honnör.
Det var Du som starta gillet
och är vår am-bassa-dör.
Det var nitton 44
som Du väckte Sankte Knut,
därför vill vi här Dig hylla
med en präktelig salut.

Slag på bastrumma (av Einar Nordengren)

Refräng:

Månget år sen dess passerat
ja, det é likt en revy.
Några godbitar från då
vi ännu har på vår meny. (har än)
Det på decolltage ska fumlas
och francaisen lever kvar
och som avslutning på stämman
Duvan upp i taket far... ...

Lennart Söderberg
Ålderman